

Opinia Komitetu Regionów „Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie Europejskiej współpracy terytorialnej”

(2012/C 277/10)

KOMITET REGIONÓW

- Przyjmuje z zadowoleniem specjalne rozporządzenie dotyczące europejskiej współpracy terytorialnej, gdyż w znacznym stopniu przyczynia się ono do realizacji celu dotyczącego spójności terytorialnej. Wyraża także zadowolenie ze zwiększenia środków finansowych przeznaczonych na tę współpracę oraz apeluje o to, by fundusze UE przydzielane były w ramach programów współpracy, a nie przez państwa członkowskie.
- Zwraca uwagę, że ze względu na wielostronny charakter europejskiej współpracy terytorialnej współpracą tą nie można kierować za pośrednictwem umów partnerskich. Powinna ona zatem zostać wyraźnie wyłączona z zakresu obowiązywania tych umów.
- Wyraża ubolewanie z powodu tego, że nowe rozporządzenie nie zostało przygotowane z myślą o małych projektach i wzywa Komisję, by zezwoliła na odstępstwa odnośnie do małych programów i operacji transgranicznych, zwłaszcza tych, na których realizację przeznaczona jest maksymalnie 35 tys. EUR.
- Sądzi, że w przypadku europejskiej współpracy terytorialnej nie można automatycznie wprowadzać tematycznego ukierunkowania, ponieważ obawia się, iż gdyby europejska współpraca terytorialna była wąsko ukierunkowana jedynie na realizację podstawowych priorytetów strategii „Europa 2020”, nie mogłaby odgrywać swej odrębnej i jedynej w swoim rodzaju roli. Zaleca zatem zwiększenie liczby celów tematycznych z czterech do pięciu oraz poszerzenie wykazu priorytetów inwestycyjnych. Wzywa zatem do objęcia celami tematycznymi innych dziedzin takich jak turystyka, przyjazny klimatowi transport morski, kultura czy wpływ zmian demograficznych.
- Uważa, że Komitet Regionów powinien odgrywać aktywną rolę w promowaniu europejskiej współpracy terytorialnej oraz we wskazywaniu i usuwaniu przeszkód w jej wdrażaniu.
- Domaga się określenia 85-procentowego poziomu współfinansowania dla regionów słabiej rozwiniętych zgodnie z zapisami obowiązującego rozporządzenia ogólnego nr 1083/2006.
- Zgadza się na odstępstwa dla regionów najbardziej oddalonych, dotyczące środków i poziomu współfinansowania, apelując jednocześnie o wprowadzenie specjalnych warunków dla obszarów, które stanowiły granice zewnętrzne Wspólnoty 30 kwietnia 2004 r. i 31 grudnia 2006 r.
- Wzywa do wzmocnienia mechanizmów zapewniających koordynację między wszystkimi funduszami a programami współpracy terytorialnej; podkreśla również konieczność lepszej koordynacji europejskiej współpracy terytorialnej z zewnętrznymi programami finansowymi UE oraz wyjaśnienia zasad dotyczących udziału państw trzecich w programach europejskiej współpracy terytorialnej.
- Podkreśla kluczową rolę EUWT we wzmacnianiu współpracy terytorialnej i wzywa państwa członkowskie do usunięcia barier, które odstręczają od tworzenia EUWT bądź utrudniają ich funkcjonowanie.

Sprawozdawca	Petr OSVALD (CZ/PSE), członek rady miasta Pilzno
Dokument źródłowy	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”
	COM(2011) 611 final – 2011/0273 (COD)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Ogólne uwagi dotyczące projektu rozporządzenia

1. Przyjmuje z zadowoleniem proponowane oddzielne rozporządzenie dotyczące europejskiej współpracy terytorialnej, które umożliwi uwzględnienie specyficznych celów, aspektów i statusu współpracy terytorialnej jako drugiego celu polityki spójności. Dzięki temu oddzielnemu aktowi prawnemu podkreślony zostanie ogólny wkład europejskiej współpracy terytorialnej we wspieranie nowego celu traktatowego dotyczącego spójności terytorialnej i w realizację celów polityki spójności, jak również wzmocnione zostanie znaczenie europejskiej współpracy terytorialnej zorientowanej na współpracę transgraniczną, transnarodową i międzyregionalną.

2. Zgadza się z tym, że rola europejskiej współpracy terytorialnej jest szczególnie ważna, jako że problemy, z którymi borykają się państwa członkowskie i regiony, coraz częściej wykraczają poza granice krajowe i regionalne oraz wymagają rozwiązań opartych na współpracy na odpowiednim poziomie terytorialnym. Europejska współpraca terytorialna może zatem w znacznym stopniu przyczynić się do realizacji nowego celu zapisanego w traktacie dotyczącego spójności terytorialnej.

3. Zasadniczo popiera propozycje Komisji, by ukierunkować współpracę terytorialną na realizację strategii „Europa 2020”, zapewniając wystarczającą elastyczność, aby odpowiednio reagować na lokalne potrzeby, i w związku z tym pozytywnie ocenia fakt, że utrzymano trzy wymiary (współpraca transgraniczna, transnarodowa i międzyregionalna) europejskiej współpracy terytorialnej we wszystkich regionach europejskich. Współpraca transgraniczna w ramach projektów i struktur już obecnie efektywnie przyczynia się do integracji europejskiej. Z zadowoleniem przyjmuje się także zwiększenie udziału krajów trzecich.

4. Sądzi, że w ramach europejskiej współpracy terytorialnej kluczową rolę nadal powinna odgrywać współpraca transgraniczna, dlatego też zasadniczo popiera propozycję rozdzielenia środków finansowych między poszczególne rodzaje europejskiej współpracy terytorialnej.

5. Zwraca uwagę, że zwłaszcza dla małych programów współpracy transgranicznej rozporządzenie wprowadza zbyt wiele obciążeń, jest zbyt skomplikowane i szczegółowe, co może stanąć na przeszkodzie realizacji małych, ale często bardzo skutecznych operacji. Apeluje zatem do Komisji Europejskiej, by rozważyła, czy jest niezbędne, by wszystkie przepisy tego rozporządzenia miały zastosowanie także do tych programów. Aby osiągnąć maksymalną efektywność, nie można stawiać takich samych wymagań wobec małych i dużych programów i operacji.

6. Popiera obecną metodologię określania regionów uczestniczących we współpracy transgranicznej i proponuje, by rozszerzony został zakres obszarów kwalifikujących się do współpracy przygranicznej (komponent A), aby umożliwić też uwzględnienie funkcjonalnych relacji transgranicznych przy określaniu kwalifikowalności do danej dziedziny programu. W związku z tym decyzja o dołączeniu regionów kwalifikujących się ze względów funkcjonalnych i mających szczególne znaczenie dla osiągnięcia celów nie powinna być podejmowana dopiero na etapie procedury zatwierdzania programu. Popiera także stworzenie większych możliwości realizacji projektów wielostronnych na obszarach, na których nie będą tworzone wielostronne programy współpracy.

7. Podkreśla istotną rolę europejskiej współpracy terytorialnej w rozwijaniu współpracy transnarodowej, zwłaszcza w promowaniu zintegrowanego rozwoju terytorialnego w skali spójnych obszarów oraz we wspieraniu projektów rozwoju strategii makroregionalnych. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że w zasadzie zachowano sprawdzone już obszary współpracy transnarodowej (komponent B) i że makrostrategie UE nie prowadzą do powstania nowych obszarów współpracy ani do wykluczenia obszarów ze współpracy transnarodowej. Ponadto zasadniczo pozytywnie ocenia fakt, że w ramach współpracy transnarodowej wspiera się także opracowanie i wdrażanie strategii makroregionalnych.

8. Podkreśla potencjał współpracy międzyregionalnej, zwłaszcza jej stymulujący wpływ na wykorzystanie funduszy strukturalnych. Postrzega wspieranie współpracy międzyregionalnej (komponent C) jako doskonałe narzędzie sprzyjające wymianie doświadczeń i współpracy samorządów lokalnych i regionalnych w dziedzinie polityki spójności oraz proponuje, aby efekty tej wymiany doświadczeń wykorzystywano w większym niż dotąd stopniu w lokalnych i regionalnych strategiach rozwoju (kapitalizacja doświadczeń).

Cel i tematyczne ukierunkowanie europejskiej współpracy terytorialnej

9. Zwraca jednak uwagę na to, że europejska współpraca terytorialna powinna przede wszystkim:

- rozwiązywać dzięki współpracy problemy wszystkich zainteresowanych regionów;
- stanowić skuteczny mechanizm wymiany dobrych praktyk i uczenia się;
- zapewnić większą skuteczność rozwiązań konkretnych problemów dzięki korzyściom skali i osiągnięciu masy krytycznej;
- ulepszyć sprawowanie rządów dzięki koordynacji polityk sektorowych, działań i inwestycji w skali transgranicznej i transnarodowej;

- przyczynić się do bezpieczeństwa, stabilności i do rozwoju wzajemnie korzystnych relacji;
- tam, gdzie to potrzebne, wspierać wzrost gospodarczy, zatrudnienie i zarządzanie oparte na ochronie ekosystemu;

o czym wspomniano także w uzasadnieniu wniosku dotyczącego rozporządzenia.

10. Zdaniem Komitetu Regionów europejska współpraca terytorialna powinna pomagać w tworzeniu poczucia przynależności do Europy i współzależności, w usuwaniu uprzedzeń i w rozwoju objętych nią regionów. Dlatego też Komitet Regionów sądzi, że w przypadku europejskiej współpracy terytorialnej nie można automatycznie wprowadzać tematycznego ukierunkowania, ale trzeba uwzględnić także poziom rozwoju i potencjał poszczególnych regionów, a zatem nie należy usiłować stosować zasady „one size fits all” tzn. takich samych priorytetów dla wszystkich, ale zamiast tego zastosować podejście dostosowane do potrzeb danego obszaru („place based approach”). Komitet Regionów obawia się, że gdyby europejska współpraca terytorialna, a zwłaszcza współpraca transgraniczna, była wąsko ukierunkowana jedynie na realizację podstawowych priorytetów strategii „Europa 2020” i celów tematycznych, nie mogłaby odgrywać swej odrębnej i jedynej w swoim rodzaju roli i stałaby się jedynie wariantem głównej polityki spójności z inną formą dystrybucji środków.

11. Domaga się, aby zmiany demograficzne i ich wpływ na usługi świadczone w interesie ogólnym, jak również zrównoważony rozwój regionalny zostały uznane za samoistne tematy europejskiej współpracy terytorialnej. Należy przyznać priorytet nowym formom partnerstwa miasta i wsi jako podstawie spójności terytorialnej na poziomie regionalnym (zgodnie z Agendą terytorialną 2020). Ponadto pominięte zostały ważne dziedziny, takie jak turystyka, przyjazny klimatowi transport morski i kultura.

12. W przypadku współpracy transgranicznej konieczne jest określenie potencjału rozwojowego każdego obszaru transgranicznego z uwzględnieniem obserwowanego w tym samym okresie poziomu rozwoju wchodzących w jego skład regionów. Europejska współpraca terytorialna, a zwłaszcza współpraca transgraniczna, nie powinna służyć w pierwszym rzędzie realizacji strategii „Europa 2020”, ale przede wszystkim tworzeniu warunków do jak najszerszej, czyli obejmującej całe terytorium UE, realizacji tej strategii. Zwłaszcza w programach współpracy transgranicznej powinna zatem istnieć możliwość wyboru większej ilości celów tematycznych i nie powinno się wprowadzać ograniczeń w postaci określonego z góry ukierunkowania tych programów.

13. Stwierdza, że trwałą spójność terytorialną można osiągnąć tylko wtedy, gdy uda się zaangażować do współdziałania mieszkańców danych regionów. Dlatego należy zadbać o to, by w ramach programów europejskiej współpracy terytorialnej nadal można było wspierać również działania w zakresie społeczeństwa obywatelskiego i kultury (np. konkretne projekty sprzyjające spotkaniom). W obecnych programach istnieją już bardzo skuteczne metody w tym zakresie. Wnosi się zatem o odpowiednie uzupełnienie celów tematycznych.

14. Wyraża zadowolenie z propozycji Komisji dotyczącej zapewnienia ciągłości w zakresie współpracy transnarodowej. Niemniej krytycznie ocenia fakt, że uzupełniający priorytet inwestycyjny w ramach współpracy transnarodowej ogranicza

się do opracowania i realizacji strategii makroregionalnych i strategii dotyczących basenów morskich. Biorąc pod uwagę liczne wyzwania, przed którymi stoją dziś regiony, oraz istniejące deficyty, także innym regionom, obszarom i obszarom funkcjonalnym potrzebne są odpowiednie priorytety inwestycyjne.

15. Komitet Regionów zgadza się z tym, że w ramach współpracy międzyregionalnej powinno się dążyć do wzmocnienia skuteczności polityki spójności, zachęcając do wymiany doświadczeń między regionami i wykorzystując wyniki tej wymiany w ramach celu inwestowania we wzrost i zatrudnienie. Uważa, że wymiana doświadczeń powinna mieć szeroki zakres i nie powinna być postrzegana jedynie jako uzupełnienie siódmego programu ramowego.

16. Uważa, że Komitet Regionów powinien odgrywać aktywną rolę w promowaniu europejskiej współpracy terytorialnej oraz we wskazywaniu i usuwaniu przeszkód w jej wdrażaniu, aby zoptymalizować synergie z innymi dziedzinami polityki spójności.

Przydział środków finansowych i stopa współfinansowania

17. Komitet Regionów przyjmuje z zadowoleniem zwiększenie środków finansowych przeznaczonych na europejską współpracę terytorialną.

18. Jest zdania, że nie jest stosowne, by proponowana stopa współfinansowania wynosząca 75 % dla programów operacyjnych w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”, określona w rozporządzeniu ogólnym, była niższa niż stopa współfinansowania dla słabiej rozwiniętych regionów w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”. Ten niższy poziom współfinansowania może sprawić, że programy europejskiej współpracy terytorialnej staną się w tych słabiej rozwiniętych regionach nieatrakcyjne. Komitet Regionów uważa takie zróżnicowanie za nieuzasadnione i domaga się określenia poziomu współfinansowania dla obu celów na takim samym poziomie 85 %. Uważa też za nieuzasadnione, że stopa współfinansowania stosowana dla dodatkowego wsparcia w zakresie współpracy międzyregionalnej w regionach najbardziej oddalonych wynosi 50 %, i wzywa do ustalenia jej na poziomie 85 %.

19. Zwraca uwagę na to, że współfinansowanie nie zawsze zapewnia partner programu, państwo członkowskie czy inny organ publiczny – czasem zapewnia je też beneficjent. Dlatego też nie można ogólnie żądać, by uczestniczące państwa członkowskie zobowiązały się do udostępnienia środków na współfinansowanie niezbędnych do realizacji programu współpracy, a zatem z wniosku dotyczącego rozporządzenia należy usunąć przewidzianą deklarację o zobowiązaniu.

20. Sądzi, że w celu utrzymania jakości współpracy w omawianym rozporządzeniu należy zachować obecne warunki w zakresie współfinansowania, określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 (rozporządzeniu ogólnym) w art. 53 ust. 3 i 4: „3. Dla programów operacyjnych w ramach celu Europejska współpraca terytorialna, w których co najmniej jeden uczestnik należy do państwa członkowskiego, którego średni PKB na mieszkańca w okresie 2001–2003 wynosił

poniżej 85 % średniej UE-25 w tym samym okresie, wkład EFRR nie przekracza 85 % kwalifikowalnych wydatków. Dla wszystkich innych programów operacyjnych wkład EFRR nie przekracza 75 % kwalifikowalnych wydatków współfinansowanych z EFRR. 4. Wkład funduszy na poziomie osi priorytetowej nie podlega pułapom określonym w ust. 3 i w załączniku III. Jest on jednak ustalony w sposób zapewniający zgodność z maksymalną kwotą wkładu funduszy oraz maksymalnym wskaźnikiem wkładu poszczególnych funduszy ustalonych na poziomie programu operacyjnego”.

21. Nie uważa jednak za właściwe, by określać maksymalny poziom współfinansowania na poziomie poszczególnych osi priorytetowych, jak ustalono w rozporządzeniu ogólnym. Powinno być możliwe różnicowanie stopy współfinansowania w ramach poszczególnych osi priorytetowych, by zachęcić beneficjentów do realizacji pewnych strategicznych priorytetów. Byłoby słuszne, gdyby w każdym programie określono poziom współfinansowania dla poszczególnych działań w zależności od ich rodzaju, z tym że nie dla wszystkich działań można byłoby uzyskać maksymalny poziom wsparcia.

22. Zgadza się z tym, by programy współpracy obejmujące regiony najbardziej oddalone otrzymywały co najmniej 150 % wsparcia, jakie otrzymały z EFRR w okresie 2007–2013, oraz by ponadto ze środków na współpracę międzyregionalną przeznaczono 50 000 000 EUR na współpracę regionów najbardziej oddalonych.

23. Domaga się stworzenia specjalnych warunków dla regionów, które do 30 kwietnia 2004 r. i do 31 grudnia 2006 r. były położone przy zewnętrznych granicach Wspólnoty, a które przestały spełniać ten warunek po tej dacie – tak jak o tym mowa w art. 52 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (rozporządzenia ogólnego). Siedmiu lat wsparcia nie można uznać za okres wystarczający do zlikwidowania problemów tych obszarów. Komitet zwraca uwagę na to, że większe wsparcie dla obszarów położonych przy wcześniejszych zewnętrznych granicach UE nie ma na celu jedynie podniesienia poziomu rozwoju gospodarczego tych regionów, ale także ma istotny wpływ na tworzenie poczucia przynależności do Europy i współzależności oraz usuwanie uprzedzeń.

Programowanie

24. Krytykuje to, że wymagania zawarte w art. 7 ust. 2 lit. a) oznaczają znaczne dodatkowe nakłady na programowanie w porównaniu z obecnym okresem finansowania, a jednocześnie nie wnoszą widocznej wartości dodanej.

25. Zwraca uwagę, że ze względu na wielostronny charakter europejskiej współpracy terytorialnej współpracą tą nie można kierować za pośrednictwem instrumentu umów partnerskich. Powinna ona zatem zostać wyraźnie wyłączona z zakresu obowiązywania tych umów.

26. Uważa za bardzo ważne opracowanie dyrektywy dotyczącej konkretnego stosowania przepisów o pomocy państwa w odniesieniu do programów europejskiej współpracy terytorialnej, i apeluje, by do możliwych beneficjentów środków z zakresu współpracy transgranicznej i transnarodowej zaliczyć także podmioty prywatne, a w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa, w przypadku gdy zgodzą się na to wszystkie państwa członkowskie uczestniczące w realizacji danego programu.

27. Domaga się, by określając grupy docelowe programów europejskiej współpracy terytorialnej, lepiej uwzględniać bardzo zróżnicowane w całej Europie struktury zarządzania na poziomie regionalnym i lokalnym. Celem musi być lepsze odzwierciedlenie różnorodności form organizacyjnych podmiotów publicznych w regionach poszczególnych państw członkowskich. W szczególności forma organizacji oparta na prawie prywatnym nie może oznaczać wykluczenia podmiotów publicznych z udziału w programach.

Monitorowanie i ocena

28. Stwierdza, że poszerza się obowiązki dotyczące sprawozdawczości zarówno pod względem zakresu, jak i częstotliwości, i domaga się, by ograniczyć je do niezbędnego minimum. Komitet sprzeciwia się zatem przesunięciu terminu przekazywania rocznego sprawozdania z realizacji z 30 czerwca każdego kolejnego roku, jak miało to miejsce dotychczas, na 30 kwietnia każdego kolejnego roku. Konieczność dokonania uzgodnień z kilkoma partnerami posługującymi się różnymi językami uzasadnia poniesienie większych nakładów i potrzebę poświęcenia na to większej ilości czasu.

29. Przyjmuje z zadowoleniem ustalenie wspólnych wskaźników produktu i rezultatu pozwalających zapewnić skuteczniejszą realizację celów i lepsze zorientowanie na wyniki oraz przeprowadzić przekrojową ocenę programów. Wskaźniki zaproponowane w załączniku do rozporządzenia o europejskiej współpracy terytorialnej są jednak w zbyt małym stopniu dostosowane do szczególnych wyzwań wiążących się z tą współpracą i nie zapewniają dostatecznych możliwości opisu czy oceny jakości współpracy. Komitet apeluje zatem o taką zmianę wykazu wskaźników, by można było dzięki nim odpowiednio przedstawić specyficzne wyniki europejskiej współpracy terytorialnej.

30. Zasadniczo z zadowoleniem przyjmuje ustalenie, że pomoc techniczna nie przekracza 6 % łącznej kwoty i wynosi co najmniej 1 500 000 EUR. Jako problematyczny postrzega jednak obowiązek przeniesienia w ramach pomocy technicznej do 31 grudnia 2014 r. całej wymiany informacji na elektroniczne systemy wymiany informacji.

Zarządzanie, kontrola i akredytacja

31. Opowiada się za tym, by zasadniczo utrzymać struktury zarządzania służące wdrażaniu programów operacyjnych, które to struktury sprawdziły się w okresie finansowania 2007–2013, w znacznym stopniu zapewnić ich ciągłość oraz jaśniej określić zadania i kompetencje poszczególnych organów w ramach realizacji programów.

32. Przyjmuje z zadowoleniem możliwość połączenia zadań instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej (zob. art. 113 rozporządzenia ogólnego). Sprzeciwia się jednak obowiązkowi łączenia tych zadań w ramach europejskiej współpracy terytorialnej (zob. art. 22 rozporządzenia o europejskiej współpracy terytorialnej). Zdecydowanie odrzuca przewidzianą akredytację instytucji zarządzających i audytowych.

Koordinacja między funduszami

33. Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje starania o lepszą koordynację między programami europejskiej współpracy terytorialnej a pozostałymi instrumentami polityki spójności. Dlatego należy wzmacniać w projektach

współpracy opłacalność wspólnotowego finansowania poprzez rozpowszechnianie rezultatów tych projektów, dążenie do pomnażania osiągniętych efektów i unikanie ponownego podejmowania sprawdzonych i wypróbowanych działań.

34. Zwraca jednak uwagę na to, że aby mógł powstać mechanizm zapewniający koordynację między funduszami a innymi instrumentami, konieczne jest skoordynowanie tych funduszy i instrumentów na poziomie UE i na poziomie wdrażania w poszczególnych państwach członkowskich. Niezbędne jest wprowadzenie zbieżnych i skoordynowanych sposobów działania, podobnych metod zarządzania, monitorowania i kontroli oraz analogicznych zasad kwalifikowalności kosztów i metod sprawozdawczości w oparciu o wskaźniki itd. Bardzo pożądane byłoby też zapewnienie koordynacji między poszczególnymi państwami, gdyż w programach europejskiej współpracy terytorialnej uczestniczy coraz więcej państw. Szczególną uwagę trzeba zwrócić na koordynację z zewnętrznymi instrumentami finansowymi. Komitet apeluje zatem do Komisji Europejskiej, by opracowała metodologię koordynacji programów.

35. Zwraca uwagę na to, że we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego (COM(2011) 607 final) w art. 10 mowa jest o współpracy ponadnarodowej, czyli o terminie analogicznym do występującego w rozporządzeniu o europejskiej współpracy terytorialnej, jednak bez wprowadzenia jakiegokolwiek odniesienia do rozporządzenia o europejskiej współpracy terytorialnej. Przy tym Komitet Regionów za najważniejszą uważa właśnie koordynację między europejską współpracą terytorialną finansowaną z EFRR a EFS, gdyż dzięki odpowiedniemu połączeniu działań obu tych funduszy można osiągnąć potrzebną synergię. Wysokiej efektywności działań prowadzonych obecnie w ramach EFS można spodziewać się zwłaszcza w zakresie współpracy transgranicznej, gdyż na obszarach przygranicznych sąsiadujących ze sobą państw zazwyczaj panuje podobna sytuacja, jeśli chodzi o rynek pracy, problemy społeczne itd. Działania tematycznie związane z zakresem stosowania EFS są bardzo ważnym elementem wszystkich programów europejskiej współpracy terytorialnej, w związku z czym Komitet Regionów wzywa Komisję Europejską, by zwróciła należytą uwagę na koordynację między nimi. Jeśli nie zostanie zapewniona lepsza forma koordynacji, należy przynajmniej umożliwić finansowanie z EFRR w ramach europejskiej współpracy terytorialnej działań wchodzących pod względem tematycznym w zakres stosowania EFS.

36. Uważa za jak najbardziej słuszne skoordynowanie nowego instrumentu „Łącząc Europę” z programami europejskiej współpracy terytorialnej, gdyż ten nowy instrument powinien uwzględniać powiązania transgraniczne i międzynarodowe.

Udział państw trzecich

37. 37 Uznaje za bardzo ważne zapewnienie koordynacji między programami europejskiej współpracy terytorialnej a instrumentami UE służącymi udzielaniu pomocy finansowej państwom trzecim. Do programów tych należy włączyć system, który pozwoli koordynować je z poszczególnymi programami europejskiej współpracy terytorialnej, aby nie było przeszkód dla udziału podmiotów z państw trzecich we wspólnych projektach. System ten powinien między innymi zapewnić zgodność sposobów postępowania, zasad kwalifikowalności kosztów itd. między programami europejskiej współpracy terytorialnej w państwach członkowskich a programami przedakcesyjnymi i programami sąsiedztwa. Powinien także zadbać o to, by państwa trzecie zapewniły dostęp, zasoby administracyjne

i wystarczające środki finansowe na programy w ramach europejskiej współpracy terytorialnej z programów przedakcesyjnych lub programów sąsiedztwa.

38. Zgadza się z tym, że trzeba doprecyzować obowiązujące przepisy dotyczące zarządzania finansami, programowania, monitorowania, oceny i kontroli w odniesieniu do udziału państw trzecich w programach współpracy transnarodowej i międzyregionalnej oraz z tym, że przepisy te powinny zostać ustanowione w odpowiednich programach współpracy lub w odpowiednich porozumieniach o finansowaniu między Komisją, poszczególnymi państwami trzecimi i państwem członkowskim, w którym siedzibę ma instytucja zarządzająca odpowiedniego programu współpracy. Komitet Regionów zwraca jednak uwagę, że trzeba zadbać o to, by w przypadku problemów lub opieszałości państwa trzeciego nie dochodziło do opóźnień w ponadnarodowych i międzynarodowych programach i nie było zagrożenia dla ich całościowej realizacji.

Rola EUWT

39. 39 Podkreśla rolę EUWT jako istotnego instrumentu wzmacniania współpracy terytorialnej. Ponawia swój postulat, by znówelizowane rozporządzenie dotyczące EUWT, które nie ma szczególnego wpływu na budżet UE, zostało przyjęte bez zwłoki i bez oczekiwania na przyjęcie całego pakietu legislacyjnego dotyczącego polityki spójności w okresie po 2013 r. Wzywa również państwa członkowskie do usunięcia wszelkich barier administracyjnych, które odstręczają od tworzenia EUWT lub dyskryminują wybór EUWT w stosunku do innych instrumentów prawnych, zwłaszcza z punktu widzenia podatków i zatrudnienia personelu.

40. Zwraca uwagę na to, że chociaż należy wspierać państwa członkowskie w tym, by powierzały rolę organów zarządzających EUWT, Komisja Europejska powinna zaproponować ogólne mechanizmy w celu uściślenia zapisów art. 25 ust. 3 omawianego wniosku dotyczącego rozporządzenia, w którym zobowiązuje się państwo członkowskie, na którego terytorium zarejestrowano EUWT lub ma siedzibę beneficjent wiodący, do pokrycia kwot nienależnie wypłaconych beneficjentom z krajów trzecich. Ten obowiązek państw, na których terytorium zarejestrowano EUWT lub ma siedzibę beneficjent wiodący, może znacznie ograniczyć chęć tych państw do przenoszenia uprawnień do zarządzania programem na EUWT, gdyż mogą one być pociągane do odpowiedzialności za coś, na co faktycznie nie mają wpływu. Komitet Regionów jest zatem zdania, że należałoby potwierdzić, iż stosowny organ w państwie członkowskim, w którym ma siedzibę beneficjent nienależnie wypłaconej kwoty, może zostać upoważniony przez organ państwa członkowskiego, na którego terytorium zarejestrowano EUWT, do jej odzyskania. Jako alternatywne rozwiązanie należałoby zastosować warunki obowiązujące w obecnym okresie programowania, w którym odpowiedzialność ponosi państwo członkowskie, w którym znajduje się beneficjent, od którego oczekuje się zwrotu nienależnie wypłaconych środków.

Uwagi dodatkowe

41. Przyjmuje z zadowoleniem wprowadzenie stawki ryczałtowej w odniesieniu do kosztów personelu jako bardzo dobre rozwiązanie, które przyniesie znaczne uproszczenie dla beneficjentów. Stawki ryczałtowe dotyczące kosztów personelu powinny być takie same dla wszystkich państw realizujących daną operację, gdyż wykonują one taką samą pracę. Należy

też ujednoczyć metody kontroli i zasady kwalifikowalności kosztów. Odrzuca jednak ograniczenie stawki ryczałtowej dotyczącej kosztów personelu do maksymalnie 15 % wszystkich kosztów, gdyż współpraca terytorialna z natury rzeczy wymaga dużego zaangażowania zasobów ludzkich i 15-procentowy udział kosztów personelu w całości kosztów jest zdecydowanie niższy od ich obecnego średniego udziału.

42. Choć za bardzo ważne uważa ochronę środowiska, efektywną gospodarkę zasobami, łagodzenie skutków i dostosowanie do zmiany klimatu, zapobieganie ryzyku i zarządzanie nim, promowanie równości szans i zapobieganie dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, promowanie równouprawnienia kobiet i mężczyzn itd., nie uważa za właściwe wymaganie opisu wdrażania tych celów w każdym programie. Te przepisy rozporządzenia mogą bardzo skomplikować i uniemożliwić realizację zwłaszcza małych programów współpracy transgranicznej. Komitet Regionów zaleca w związku z tym, by wymogów tych nie stosowano w każdym przypadku, ale jedynie w odniesieniu do priorytetów i operacji, w przypadku których jest to celowe i właściwe. Wymóg ten mógłby bowiem prowadzić do obowiązku uzasadniania operacji zupełnie niezwiązanych z tą problematyką, co byłoby pozbawione sensu i zupełnie nielogiczne.

43. Sądzi, że ważne jest, by beneficjenci współpracowali w zakresie opracowania, realizacji, zapewnienia personelu

i finansowania operacji. Przede wszystkim w przypadku małych projektów (do 35 000 EUR subwencji z EFRR) spełnienie wszystkich czterech kryteriów współpracy może utrudnić powstawanie i realizację projektów, w związku z czym Komitet uważa za właściwe, by w ich przypadku nie wymagać spełnienia tego warunku. Proponuje, by w przypadku małych projektów nadal obowiązywał wymóg spełnienia przynajmniej dwóch z czterech kryteriów.

Propozycje

44. Mając na uwadze nacisk na koordynację, efektywność, usuwanie różnic i integralność, Komitet Regionów proponuje, by w nowym okresie programowania wysunąć nową inicjatywę, która wspierałaby transgraniczną koordynację strategii tematycznych i dotyczących rozwoju (transportu, energetyki, rynku pracy, ochrony środowiska, nauki i badań naukowych itd.) oraz wypracowywanie zintegrowanego podejścia. W ten sposób udałoby się określić braki i potencjał rozwojowy występujące w kontekście transgranicznym oraz zintegrowane rozwiązania ich dotyczące. Do zajmowania się takimi jasno wskazanymi problemami i wykorzystywania ustalonego potencjału rozwojowego należałoby włączyć zarówno podmioty publiczne, jak i prywatne oraz sięgnąć po środki z różnych źródeł. Aby zapewnić sprawne funkcjonowanie tego instrumentu, właściwe wydaje się wykorzystanie potencjału EUWT i euroregionów. Na inicjatywę tę należy w ramach europejskiej współpracy terytorialnej przeznaczyć odpowiednio wysokie środki finansowe z myślą o zagwarantowaniu jej skuteczności.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Artykuł 3 ust. 1

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Zasięg geograficzny</p> <p>1. W przypadku współpracy transgranicznej wsparciem obejmowane są regiony Unii na poziomie NUTS 3 wzdłuż wszystkich wewnętrznych i zewnętrznych granic lądowych, inne niż objęte programami w ramach zewnętrznych instrumentów finansowych Unii, i wszystkie regiony Unii na poziomie NUTS 3 położone wzdłuż granic morskich, oddalone od siebie nie więcej niż o 150 kilometrów, bez uszczerbku dla możliwych dostosowań niezbędnych do zapewnienia spójności i ciągłości obszarów objętych programami współpracy ustanowionych dla okresu programowania 2007–2013.</p> <p>Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, wykaz obszarów transgranicznych mających otrzymać wsparcie, w podziale na programy współpracy. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 30 ust. 2.</p> <p>Wykaz ten obejmuje także regiony Unii na poziomie NUTS 3 uwzględniane w ramach alokacji EFRR na współpracę transgraniczną na wszystkich granicach wewnętrznych oraz na granicach zewnętrznych objętych zewnętrznymi instrumentami finansowymi Unii, takimi jak ENI na mocy rozporządzenia (UE) nr [...]/2012 [rozporządzenie w sprawie ENI] oraz w ramach IPA na mocy rozporządzenia (UE) nr [...]/2012 [rozporządzenie w sprawie IPA].</p>	<p>Zasięg geograficzny</p> <p>1. W przypadku współpracy transgranicznej wsparciem obejmowane są regiony Unii na poziomie NUTS 3 wzdłuż wszystkich wewnętrznych i zewnętrznych granic lądowych, inne niż objęte programami w ramach zewnętrznych instrumentów finansowych Unii, i wszystkie regiony Unii na poziomie NUTS 3 położone wzdłuż granic morskich, oddalone od siebie nie więcej niż o 150 300 kilometrów, bez uszczerbku dla możliwych dostosowań niezbędnych do zapewnienia spójności i ciągłości obszarów objętych programami współpracy ustanowionych dla okresu programowania 2007–2013.</p> <p>Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, wykaz obszarów transgranicznych mających otrzymać wsparcie, w podziale na programy współpracy. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 30 ust. 2.</p> <p>Wykaz ten obejmuje także regiony Unii na poziomie NUTS 3 uwzględniane w ramach alokacji EFRR na współpracę transgraniczną na wszystkich granicach wewnętrznych oraz na granicach zewnętrznych objętych zewnętrznymi instrumentami finansowymi Unii, takimi jak ENI na mocy rozporządzenia (UE) nr [...]/2012 [rozporządzenie w sprawie ENI] oraz w ramach IPA na mocy rozporządzenia (UE) nr [...]/2012 [rozporządzenie w sprawie IPA].</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Przedkładając Komisji projekty programów współpracy transgranicznej, państwa członkowskie mogą wystąpić o włączenie do danego obszaru transgranicznego dodatkowych regionów na poziomie NUTS 3 przyległych do regionów wymienionych w decyzji, o której mowa w akapicie drugim, podając uzasadnienie takiego wniosku.	Przedkładając Komisji projekty programów współpracy transgranicznej, państwa członkowskie mogą wystąpić o włączenie do danego obszaru transgranicznego dodatkowych regionów na poziomie NUTS 3 przyległych do regionów wymienionych w decyzji, o której mowa w akapicie drugim, <u>oraz objętych nią regionów na poziomie NUTS 2, zwłaszcza by uwzględnić euroregiony oraz geograficzny zakres ich projektów strukturyzujących</u> ~~podając uzasadnienie takiego wniosku.~~
[...]	[...]

Uzasadnienie

Co się tyczy odległości 300 km (zamiast 150 km), to praktyka wykazała, że powody uzasadniające współpracę transgraniczną na obszarach morskich nie są bezpośrednio zależne od bliskiej odległości, lecz od stosunków między danymi dwoma państwami. Ponadto znaczenie odległości maleje ze względu na środki komunikacji i transport.

Poza tym, jeśli chodzi o poziom NUTS 2, to na przykład regiony francuskie opowiadają się ogólnie za utrzymaniem obszarów w formie z obecnego okresu programowania. Jednak, biorąc pod uwagę różnorodność sytuacji poszczególnych obszarów, uważają one za konieczne pewną elastyczność w określaniu zakresu geograficznego projektów. Chodzi zwłaszcza o sprzyjanie wzmocnionej współpracy na obszarach transnarodowych na poziomie NUTS 2 (bez zmiany ich granic) i o poszerzenie obszaru geograficznego niektórych programów transgranicznych poza zakres poziomu NUTS 3 (aż do NUTS 2, jeśli jest to uzasadnione, bez uszczerbku dla koncentrowania finansowania w strefach bezpośrednio granicznych). Wzywają też Komisję, by wzięła pod uwagę nowe obszary wzmocnionej współpracy, jakimi są euroregiony.

Poprawka 2

Artykuł 4 ust. 3

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Środki na europejską współpracę terytorialną</p> <p>Komisja przyjmuje w drodze aktów wykonawczych jedną decyzję określającą wykaz wszystkich programów współpracy oraz wskazującą kwoty całkowitego wsparcia z EFRR w podziale na poszczególne programy oraz alokacje na 2014 r. w podziale na poszczególne programy. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 30 ust. 2.</p> <p>Roczny podział środków między państwa członkowskie opiera się na kryterium ludności na obszarach, o których mowa w art. 3 ust. 1 akapit trzeci i w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy.</p> <p>[...]</p>	<p>Środki na europejską współpracę terytorialną</p> <p>Komisja przyjmuje w drodze aktów wykonawczych jedną decyzję określającą wykaz wszystkich programów współpracy oraz wskazującą kwoty całkowitego wsparcia z EFRR w podziale na poszczególne programy oraz alokacje na 2014 r. w podziale na poszczególne programy. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 30 ust. 2.</p> <p>~~Roczny podział~~ <u>Podział</u> środków między programy współpracy państwa członkowskie opiera się na kryterium ludności na obszarach, o których mowa w art. 3 ust. 1 akapit trzeci i w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy.</p>

Uzasadnienie

Trzeba energicznie domagać się przyznawania środków europejskich według programów współpracy. Utrzymanie obecnego systemu podziału według państw członkowskich (które rozdzielają dostępne środki na współpracę pomiędzy obszary leżące w ich gestii) niesie podwójne ryzyko: nierównych subwencji krajowych dla tego samego obszaru oraz podtrzymania logiki „sprawiedliwego zwrotu”, zgodnie z którą każde państwo, nie bacząc na logikę współpracy, może chcieć „odzyskać” dla danego obszaru finansowanie przynajmniej równe środkom, jakie nań przyznał.

Poprawka 3

Artykuł 4 ust. 7

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Środki na europejską współpracę terytorialną</p> <p>W 2015 i 2016 r. roczny wkład z EFRR na programy w ramach ENI oraz IPA, w odniesieniu do którego do dnia 30 czerwca nie został przedłożony Komisji żaden program transgraniczny lub program dotyczący basenów morskich w ramach ENI i IPA, przydziela się na wewnętrzne programy współpracy transgranicznej zgodnie z ust. 1 lit. a), w których uczestniczy dane państwo członkowskie.</p>	<p>Środki na europejską współpracę terytorialną</p> <p>W 2015 i 2016 r. roczny wkład z EFRR na programy w ramach ENI oraz IPA, w odniesieniu do którego do dnia 30 czerwca nie został przedłożony Komisji żaden program transgraniczny lub program dotyczący basenów morskich w ramach ENI i IPA, przydziela się na ~~wewnętrzne~~ programy współpracy transgranicznej zgodnie z ust. 1 lit. a), w których uczestniczy dane państwo członkowskie.</p>

Uzasadnienie

Na podstawie wniosku Komisji, inaczej niż w obecnym okresie, w przypadku niedotrzymania terminu przedłożenia programów niewykorzystane środki z EFRR będzie można przeznaczyć jedynie na wewnętrzne programy współpracy transgranicznej, w których uczestniczy dane państwo członkowskie. Ponieważ może to zaszkodzić niektórym regionom, gdy nie dotrzymają terminu nie ze swojej winy, proponuje się utrzymanie sytuacji obecnej.

Poprawka 4

Art. 5

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Koncentracja tematyczna</p> <p>Cele tematyczne, o których mowa w art. 9 rozporządzenia (UE) nr [...] /2012 [RWP] koncentrowane są w następujący sposób:</p> <p>a) dla każdego programu współpracy transgranicznej wybiera się nie więcej niż 4 cele tematyczne;</p> <p>b) dla każdego programu współpracy transnarodowej wybiera się nie więcej niż 4 cele tematyczne;</p> <p>c) dla programów współpracy międzyregionalnej można wybierać wszystkie cele tematyczne zgodnie z art. 2 ust. 3 lit. a).</p>	<p>Koncentracja tematyczna</p> <p>Cele tematyczne, o których mowa w art. 9 rozporządzenia (UE) nr [...] /2012 [RWP] koncentrowane są w następujący sposób:</p> <p>a) dla każdego programu współpracy transgranicznej wybiera się nie więcej niż ~~4 cele tematyczne~~ <u>5 celów tematycznych</u>;</p> <p>b) dla każdego programu współpracy transnarodowej wybiera się nie więcej niż ~~4 cele tematyczne~~ <u>5 celów tematycznych</u>;</p> <p>c) dla programów współpracy międzyregionalnej można wybierać wszystkie cele tematyczne zgodnie z art. 2 ust. 3 lit. a).</p>

Uzasadnienie

Celem programu współpracy transgranicznej jest pomoc w pokonaniu trudności i problemów wynikających z peryferyjnego położenia regionów poprzez zainicjowanie i wspieranie współpracy transgranicznej we wszystkich dziedzinach życia (integracja obszarów przygranicznych). Wspierana jest zarówno współpraca, której celem jest wspólne usuwanie problemów, jaki i współpraca sprzyjająca integracji w różnych dziedzinach. Dla obszarów przygranicznych kluczowe znaczenie ma zatem, by utrzymano możliwie szeroki zakres wspieranych działań, który będzie odpowiadał szerokiemu spektrum dziedzin współpracy transgranicznej.

To samo uzasadnienie jak w przypadku współpracy transgranicznej dotyczy współpracy transnarodowej. Dla każdego typu współpracy zasadnicze znaczenie ma utrzymanie jak najszerszego zakresu współpracy.

Poprawka 5

Art. 6 lit. a)

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Priorytety inwestycyjne</p> <p>[...]</p> <p>a) w ramach współpracy transgranicznej:</p> <p>i) integracja transgranicznych rynków pracy, w tym transgraniczna mobilność, wspólne lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspólne szkolenia (w ramach celu tematycznego dotyczącego wspierania zatrudnienia i mobilności zawodowej);</p> <p>ii) promowanie równouprawnienia płci i równych szans w skali transgranicznej, jak również wspieranie włączenia społecznego ponad granicami (w ramach celu tematycznego dotyczącego wspierania włączenia społecznego i walki z ubóstwem);</p> <p>iii) opracowywanie i realizacja wspólnych systemów kształcenia i szkolenia (w ramach celu tematycznego dotyczącego inwestowania w umiejętności, edukację i uczenie się przez całe życie);</p> <p>iv) wspieranie współpracy prawnej i administracyjnej i współpracy między obywatelami i instytucjami (w ramach celu tematycznego dotyczącego wzmacniania potencjału instytucjonalnego i efektywnej administracji publicznej);</p>	<p>Priorytety inwestycyjne</p> <p>[...]</p> <p>a) w ramach współpracy transgranicznej:</p> <p>i) integracja transgranicznych rynków pracy, w tym transgraniczna mobilność, wspólne lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspólne szkolenia (w ramach celu tematycznego dotyczącego wspierania zatrudnienia i mobilności zawodowej);</p> <p>ii) promowanie równouprawnienia płci i równych szans w skali transgranicznej, jak również wspieranie włączenia społecznego ponad granicami (w ramach celu tematycznego dotyczącego wspierania włączenia społecznego i walki z ubóstwem);</p> <p>iii) opracowywanie i realizacja wspólnych systemów kształcenia i szkolenia (w ramach celu tematycznego dotyczącego inwestowania w umiejętności, edukację i uczenie się przez całe życie);</p> <p>iv) wspieranie współpracy <u>międzykulturowej</u>, prawnej i administracyjnej i <u>różnego rodzaju</u> współpracy między obywatelami i instytucjami, <u>z uwzględnieniem koniecznej infrastruktury</u> (w ramach celu tematycznego dotyczącego wzmacniania potencjału instytucjonalnego i efektywnej administracji publicznej);</p> <p>v) <u>inwestycje prowadzące do budowania i podnoszenia jakości transgranicznych połączeń transportowych, przyłączania regionów przygranicznych do tych połączeń oraz tworzenia transgranicznych systemów transportu publicznego (w ramach celu tematycznego: promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w najważniejszych infrastrukturach sieciowych);</u></p> <p>vi) <u>wspieranie rozwoju turystyki i kultury jako ważnego źródła miejsc pracy w regionach przygranicznych za pośrednictwem inwestycji w infrastrukturę publiczną i tworzenia wspólnych transgranicznych ofert turystycznych i kulturalnych (w ramach celu tematycznego: wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników);</u></p> <p>vii) <u>inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i socjalną oraz w system współpracy służb ratowniczych, które to inwestycje przyczyniają się do efektywnego wykorzystywania zasobów w regionie transgranicznym (w ramach celu tematycznego: wspieranie włączenia społecznego i walki z ubóstwem);</u></p> <p>viii) <u>inwestycje w tworzenie systemów wymiany informacji ponad granicami (w ramach celu tematycznego: poprawa dostępu do ICT, ich wykorzystywania i jakości).</u></p>

Uzasadnienie

Zob. pkt 9 „Zaleceń politycznych”

Poprawka 6

Art. 6 lit. b)

Dodać

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
(b) w ramach współpracy transnarodowej: opracowanie i realizacja strategii makroregionalnych i dotyczących basenów morskich (w ramach celu tematycznego dotyczącego wzmacniania potencjału instytucjonalnego i efektywnej administracji publicznej).	(b) w ramach współpracy transnarodowej: opracowanie i realizacja strategii makroregionalnych, <u>innych strategii regionalnych, strategii dla obszarów funkcjonalnych</u> I <u>strategii</u> dotyczących basenów morskich (w ramach celu tematycznego dotyczącego wzmacniania potencjału instytucjonalnego i efektywnej administracji publicznej).

Uzasadnienie

Zob. pkt 14 „Zaleceń politycznych”

Poprawka 7

Art. 6 – nowa lit. c)

Dodać

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
	<u>c) w ramach współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej: radzenie sobie z przemianami demograficznymi oraz ich skutkami dla usług świadczonych w interesie ogólnym, zrównoważony rozwój regionalny, partnerstwo miast i wsi oraz ogólnie spójność terytorialna; projekty sprzyjające spotkaniom w dziedzinie społeczeństwa obywatelskiego i kultury.</u>

Uzasadnienie

Zob. pkt 11 „Zaleceń politycznych”

Poprawka 8

Art. 7 ust. 2 lit. c)

Dodać

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Treść programów współpracy	Treść programów współpracy
[...]	[...]
c) wkład w zintegrowaną strategię rozwoju terytorialnego określoną w umowie partnerskiej, w tym:	c) wkład w zintegrowaną strategię rozwoju terytorialnego określoną w umowie partnerskiej; <u>w przypadku gdy poszczególne mechanizmy w programach operacyjnych będą aktywnie wykorzystywane</u> – w tym:
i) mechanizmy zapewniające koordynację między funduszami, EFRROW, EFMR i innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowymi oraz z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI);	i) mechanizmy zapewniające koordynację między funduszami, EFRROW, EFMR i innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowymi oraz z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI);
ii) w stosownych przypadkach, planowane zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych oraz obszarów o szczególnych uwarunkowaniach terytorialnych, w szczególności ustalenia dotyczące sposobu wykonywania art. 28 i 29 rozporządzenia (UE) nr /2012 [RWP];	ii) w stosownych przypadkach, planowane zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych oraz obszarów o szczególnych uwarunkowaniach terytorialnych, w szczególności ustalenia dotyczące sposobu wykonywania art. 28 i 29 rozporządzenia (UE) nr /2012 [RWP];

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
iii) w stosownych przypadkach, wykaz miast, w których mają być realizowane zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz orientacyjna roczna alokacja wsparcia z EFRR na te działania;	iii) w stosownych przypadkach, wykaz miast, w których mają być realizowane zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz orientacyjna roczna alokacja wsparcia z EFRR na te działania;
iv) wskazanie obszarów, na których rozwój lokalny będzie kierowany przez lokalną społeczność;	iv) wskazanie obszarów, na których rozwój lokalny będzie kierowany przez lokalną społeczność;
v) w stosownych przypadkach, wkład planowanych interwencji w realizację strategii makroregionalnych i strategii dotyczących basenów morskich;	v) w stosownych przypadkach, wkład planowanych interwencji w realizację strategii makroregionalnych i strategii dotyczących basenów morskich;

Uzasadnienie

Podawanie informacji dotyczących specyficznych form współpracy, tak jak to opisano w art. 7 lit. c) jest zdaniem Komitetu stosowne i obowiązkowe na poziomie dokumentu programowego tylko wtedy, gdy w ramach programu operacyjnego mechanizmy te są aktywnie wykorzystywane lub gdy istnieje inny powód do opisanie ich w dokumencie programowym. Dlatego też w programach europejskiej współpracy terytorialnej opisywanie tych dziedzin powinno być obowiązkowe tylko w stosownych przypadkach, zgodnie z ideą kompromisowej propozycji prezydencji duńskiej dotyczącej rozporządzenia ogólnego (art. 87 ust. 2) dla programów celu 1.

Poprawka 9

Art. 7 ust. 2 lit. g) pkt iv)

Dodać

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
procedurę utworzenia wspólnego sekretariatu;	procedurę utworzenia wspólnego sekretariatu <u>oraz w razie potrzeby jednej lub więcej instytucji pośredniczących;</u>

Uzasadnienie

W szeregu programów powołanie instytucji pośredniczących okazało się rozwiązaniem bardzo efektywnym. Komitet Regionów apeluje zatem, by rozwiązanie to mogło zostać utrzymane tam, gdzie się sprawdziło.

Poprawka 10

Art. 11 ust. 2

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Wybór operacji	Wybór operacji
[...]	[...]
2. Operacje wybrane w ramach współpracy transgranicznej i transnarodowej obejmują beneficjentów z co najmniej dwóch państw uczestniczących, z których co najmniej jeden jest z państwa członkowskiego. Operacja może być realizowana w jednym państwie, pod warunkiem że przynosi korzyść dla obszaru objętego programem.	2. Operacje wybrane w ramach współpracy transgranicznej i ~~transnarodowej~~ obejmują beneficjentów z co najmniej dwóch państw uczestniczących, z których co najmniej jeden jest z państwa członkowskiego. Operacja może być realizowana w jednym państwie, pod warunkiem że przynosi korzyść dla obszaru objętego programem.

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Operacje dotyczące współpracy międzyregionalnej, o których mowa w art. 2 ust. 3 lit a) i b), obejmują beneficjentów z co najmniej trzech państw, z których co najmniej dwa są państwami członkowskimi.	Operacje dotyczące współpracy międzyregionalnej i <u>transnarodowej</u> , o których mowa w art. 2 ust. 3 lit a) i b), obejmują beneficjentów z co najmniej trzech państw, z których co najmniej dwa są państwami członkowskimi.
	<u>Wymóg ten nie dotyczy programów współpracy transnarodowej regionów najbardziej oddalonych, w przypadku których obowiązują takie same warunki, jak dla współpracy transgranicznej.</u>

Uzasadnienie

Współpraca transnarodowa objęta jest zgodnie z wnioskiem Komisji systemem podobnym jak współpraca transgraniczna, tzn. beneficjenci mogą pochodzić z jedynie dwóch państw i możliwe jest realizowanie operacji w tylko jednym państwie. Komitet sądzi, że w takiej sytuacji współpraca ta traciłaby wymiar transnarodowy i powinny obowiązywać wobec niej zasady takie jak obowiązujące dla współpracy międzyregionalnej, o których mowa w tym ustępie.

Poza tym niektóre obecne programy współpracy transnarodowej są przeznaczone dla regionów najbardziej oddalonych. W przypadku tych programów bardzo trudno byłoby wymagać udziału beneficjentów z trzech państw.

Poprawka 11

Artykuł 11 ust. 4

Dodać

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
Beneficjenci współpracują w zakresie opracowania, realizacji, zapewnienia personelu i finansowania operacji.	Beneficjenci współpracują w zakresie opracowania, realizacji, zapewnienia personelu i finansowania operacji. <u>W przypadku małych projektów (do 35 000 EUR subwencji z EFRR) wystarczające jest spełnienie dwóch z czterech wskazanych kryteriów współpracy.</u>

Uzasadnienie

Trzeba złagodzić ostre wymogi dotyczące aspektów transgranicznych przede wszystkim w przypadku małych projektów, spośród których bardzo wiele jednoznacznie przyczynia się do rozwoju powiązań transgranicznych, a jednocześnie ma trudności ze spełnieniem wszystkich czterech kryteriów.

Poprawka 12

Artykuł 15

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Wskaźniki dla celu „Europejska współpraca terytorialna”	Wskaźniki dla celu „Europejska współpraca terytorialna”
Wspólnych wskaźników określonych w załączniku do niniejszego rozporządzenia używa się w stosownych przypadkach i zgodnie z art. 24 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr /2012 [RWP]. Ich wartości bazowe ustala się na zero, a łączne cele ustala się w odniesieniu do 2022 r.	<u>Przykładowych</u> wspólnych wskaźników określonych w załączniku do niniejszego rozporządzenia używa się w stosownych przypadkach i zgodnie z art. 24 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr /2012 [RWP]. Ich wartości bazowe ustala się na zero, a łączne cele ustala się w odniesieniu do 2022 r.
[...]	[...]

Uzasadnienie

Wspólne wskaźniki podane w załączniku trzeba traktować jedynie jako przykład. Aby były one właściwe, powinny być określone indywidualnie dla każdego programu, celu i priorytetu. Taki ogólny przepis nie zapewnia efektywności konkretnych programów ani operacji. Ponadto wskaźniki podane w załączniku antycypują priorytety i rodzaje operacji dla wszystkich programów.

Poprawka 13

Artykuł 16

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Pomoc techniczna</p> <p>Kwota z EFRR przydzielona na pomoc techniczną nie przekracza 6 % łącznej kwoty przydzielonej na programy współpracy i wynosi co najmniej 1 500 000 EUR.</p>	<p>Pomoc techniczna</p> <p>Kwota z EFRR przydzielona na pomoc techniczną nie przekracza 6 % łącznej kwoty przydzielonej na programy współpracy i <u>8 % na programy współpracy obejmujące wszystkie państwa członkowskie i inne państwa, jeżeli organ zarządzający wykonuje całą kontrolę wykonanych usług lub jeżeli dany program postanawia realizować priorytet strategii makroregionalnej</u>, i wynosi co najmniej 1 500 000 EUR.</p>

Uzasadnienie

W wypadku czterech ogólnoeuropejskich projektów współpracy terytorialnej (ESPO, Interact, Interreg IV C i Urbact) koszty są z pewnością mniejsze niż w wypadku projektów inwestycyjnych, ale udział kosztów administracyjnych jest większy ze względu na charakter działalności (badania, ekspertyzy, wymiana wzorcowych rozwiązań).

Poprawka 14

Artykuł 18

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
<p>Koszty personelu danej operacji można obliczać według stawki zryczałtowanej w wysokości do 15 % kosztów bezpośrednich innych niż koszty personelu tej operacji.</p>	<p>Koszty personelu danej operacji można obliczać według stawki zryczałtowanej w wysokości do <u>30+5</u> % kosztów bezpośrednich innych niż koszty personelu tej operacji.</p>

Uzasadnienie

Zob. pkt 41 „Zaleceń politycznych”

Poprawka 15

Artykuł 19 nowy ust. 4

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
<p>Kwalifikowalność operacji w programach współpracy w zależności od lokalizacji</p>	<p>Kwalifikowalność operacji w programach współpracy w zależności od lokalizacji</p> <p>[...]</p> <p><u>4. Instytucja zarządzająca i instytucja krajowa umożliwiają zastosowanie przepisów ust. 2 przede wszystkim na obszarach, na których zbiegają się granice trzech państw i na których nie zostaną utworzone programy współpracy transgranicznej umożliwiające skuteczną realizację projektów wielostronnych.</u></p>

Uzasadnienie

Choć obowiązujące obecnie rozporządzenia umożliwiają wykorzystywanie tzw. zasady elastyczności w programach współpracy transgranicznej, państwa członkowskie (czy też instytucje zarządzające i krajowe) często nie korzystały z tej możliwości podczas przygotowywania programów. Utrudnia to realizację projektów w wielostronnych sieciach regionalnych (np. w euroregionach).

Poprawka 16

Artykuł 26

Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Stosowanie euro</p> <p>W drodze odstępstwa od art. 123 rozporządzenia (UE) nr [...] /2012 [RWP], wydatki poniesione w walucie innej niż euro są przeliczane przez beneficjentów na euro w miesiącu, w którym poniesiono wydatki.</p> <p>Przeliczenie jest weryfikowane przez instytucję zarządzającą lub przez kontrolera w państwie członkowskim lub państwie trzecim, w którym beneficjent ma swoją siedzibę.</p>	<p>Stosowanie euro</p> <p>W drodze odstępstwa od art. 123 rozporządzenia (UE) nr [...] /2012 [RWP], wydatki poniesione w walucie innej niż euro są przeliczane przez beneficjentów na euro w miesiącu, w którym <u>przedłożono wydatki do kontroli zgodnie z art. 114 ust. 4 lit. a) rozporządzenia ogólnego poniesiono wydatki.</u></p> <p>Przeliczenie jest weryfikowane przez instytucję zarządzającą lub przez kontrolera w państwie członkowskim lub państwie trzecim, w którym beneficjent ma swoją siedzibę.</p>

Uzasadnienie

Komitet jest zdania, że właściwym momentem do dokonania przeliczenia walut krajowych na euro jest moment (chyba że wykorzystuje się kurs obowiązujący w danym miesiącu), gdy przedłożono wydatki do kontroli zgodnie z art. 114 ust. 4 lit. a) rozporządzenia ogólnego. Choć chodzi o kwestię techniczną, Komitet uznaje obecny przepis dotyczący przeliczenia zgodnie z kursem z okresu ponoszenia wydatków za niefortunny i wprowadzający komplikacje (a tym samym zwiększający ryzyko błędu), zwłaszcza z uwagi na fakt, że do kontroli są zazwyczaj przedkładane wydatki z różnych okresów. W ramach jednego pakietu przedkładanych danych do przeliczenia wykorzystywano by zatem kilka różnych kursów. Technicznie najprostsze i najmniej ryzykowne jest zatem przeliczanie wszystkich przedkładanych wydatków według jednego kursu, tzn. kursu obowiązującego w miesiącu, w którym są one przedkładane do kontroli. Ponadto proponowana zmiana zwiększy pewność beneficjentów odnośnie do wysokości otrzymywanych środków, ponieważ skróci odstęp czasowy między przeliczeniem waluty krajowej na euro a wypłatą dotacji.

Bruksela, 19 lipca 2012 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO